

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Razširjen strokovni kolegij za klinično psihologijo RSK za psihiatrijo, RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo
RSK za področje socialnega dela v zdravstveni dejavnosti, RSK za laboratorijsko medicino-medicinsko biokemijo, RSK za ginekologijo in porodništvo, Razširjeni strokovni kolegij za anesteziologijo in reanimatologijo ter perioperativno intenzivno terapijo, RSK za radiologijo, RSK za maksilofacialno in oralno kirurgijo, RSK za nevrologijo, RSK za klinično prehrano, RSK za fizioterapijo, RSK za dermatovenerologijo, RSK za medicino dela, prometa in športa, RSK za nefrologijo, RSK za otorinolaringologijo, RSK za onkologijo, RSK za infektologijo, RSK za pljučno medicino, RSK za fizikalno in rehabilitacijsko medicino, RSK za oftalmologijo, RSK za paliativno medicino, RSK za področje nuklearne medicine, RSK za intenzivno medicino, RSK internističnih strok, RSK za revmatologijo, RSK za urgentno medicino, RSK za mikrobiologijo in imunologijo, RSK za patologijo in sodno medicino, RSK za transplantacijo, RSK za lekarniško farmacijo, RSK za delovno terapijo, RSK za zdravstveno in babiško nego, RSK za družinsko medicino, RSK za medicinsko genetiko, RSK javno zdravje, RSK za urologijo, RSK za pediatrijo, RSK za transfuzijsko medicino, RSK za kardiologijo in vaskularno medicino, RSK za ortopedijo, RSK za hematologijo, RSK za kirurške stroke, RSK za zobozdravstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
Štefanova 5
1000 Ljubljana

Številka: 01-05/2025

Datum: 13.05.2025

ZADEVA: Poziv RSK glede Predloga zakona o psihoterapevtski dejavnosti (EPA: 2061-IX)

Spoštovani,

Kot člani Razširjenih strokovnih kolegijev Ministrstvo za zdravje obveščamo, da smo preučili Predlog zakona o psihoterapevtski dejavnosti (številka 00704-79/2025/5), v nadaljevanju Zakon) in ugotovili, da Zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Poudarjamo, da pristojni razširjeni strokovni kolegiji nismo bili vključeni v vsebinsko pripravo Zakona, temveč smo na Zakon lahko podali le pripombe, katerih bistveni deli niso bili upoštevani.

V septembru 2024 smo bili na sestanek na Ministrstvo za zdravje vabljeni predstavniki RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo (dr. Marija Anderluh), RSK za klinično psihologijo (podpredsednica mag. Anica Prosnik Domjan), RSK za psihiatrijo (dr. Borut Škodlar), ter predsednica Zbornice kliničnih psihologov dr. Sana Čoderl Dobnik. Sestanek je vodil g. Aleš Živkovič, ki je po izobrazbi ekonomist z izobraževanjem iz transakcijske analize in je na delovnem mestu strokovnega svetovalca posebej angažiran za področje psihoterapije, čeprav psihoterapije v Sloveniji znotraj zdravstvenega sistema ne izvaja. Predstavili smo skupna strokovna stališča vseh treh strok, predvsem pa smo poudarili, da predlog zakona o psihoterapiji predstavlja visoko stopnjo varnostnega tveganja za bolnike, saj povsem zaobide diagnostično fazo obravnave duševnih motenj in ne predvideva kompetenc za diagnostiko duševnih motenj za novonastali poklic psihoterapevt, ki pa so neobhodne za vsako varno obravnavo v medicini. Naša stališča so bila na sestanku ignorirana in arogantno označena kot neustrezna s strani g. Živkoviča,

ki nima medicinske izobrazbe in je naše argumente zavrnil, ne da bi podal en sam strokovni protiargument ali en sam primer dobre prakse iz tujine.

Tovrsten nestrokovni odnos ne more prispevati k dobri praksi uvajanja dosežkov znanosti, strokovno preverjenih metod in razvoju stroke ter upoštevanju javnega zdravstvenega interesa, čemur smo mu kot člani RSK zavezani. Opozorili smo tudi, da pri samem vsebinskem snovanju predloga zakona sploh nismo bili vključeni in je ves predlog tako neustrezen, da o posameznih členih, kaj šele posameznih formulacijah znotraj členov, sploh ne moremo diskutirati.

S strokovnega stališča menimo, da zakon predstavlja varnostno tveganje za zdravje pacientov, in sicer iz naslednjih ključnih razlogov:

- Zakon v 10. členu opredeljuje osnovno izobrazbo pridobljeno na kateremkoli študiju druge stopnje, uvrščene na najmanj 8. stopnjo, kot zadostno za nadaljnjo strokovno usposobljenost za izvajanje psihoterapije. Ostro nasprotujemo, da lahko nekdo iz povsem nesorodnega študija (ekonomija, pravo, gozdarstvo) brez osnovnega poznavanja zdravstvenega sistema v nekaj letih prekvalificira v zdravstvenega delavca s kompetencami za zdravljenje duševnih motenj otrok, mladostnikov in odraslih. Po sistematičnem pregledu zakonodaje vseh držav članic EU, ki regulirajo psihoterapevtsko dejavnost v zdravstvu, ugotavljamo, da ni v nobeni od držav članic EU zadosten pogoj za izvajanje psihoterapije v zdravstvu strokovno usposabljanje po zaključenem kateremkoli akreditiranem študijskem programu, kot to določa Zakon. Slovenija bi bila s sprejemom Zakona torej edina država znotraj EU, ki bi dovoljevala opravljanje psihoterapije v zdravstvu osebam brez ustrezne predhodne izobrazbe.
- Zakon uzakonja nov zdravstveni poklic psihoterapevta, za katerega ne zahteva pripravništva in kliničnih izkušenj pridobljenih znotraj tako primarne, sekundarne kot tudi terciarne ravni zdravstvenega sistema (4. člen), v katerih v nadaljevanju dovoljuje zaposlovanje bodočih psihoterapevtov.
- Zakon v 3. točki 9. člena je strokovno nedopusten, saj eksplicitno razrešuje psihoterapevte odgovornosti ob morebitnem poslabšanju zdravja, če mu pacient ne posreduje vseh potrebnih in resničnih informacij. Iz strokovnega vidika je to nedopustno zato, ker so bolniki z duševnimi motnjami lahko prav zaradi svoje motnje (npr. psihoze, demence) nesposobni posredovati informacije. Zakon se tako načrtno in ključno razlikuje od 48. člena Zakona o zdravniški službi, kjer je zdravnik razrešen odgovornosti samo v primeru aktivnega zavajanja s strani pacienta, torej navajanja neresničnih informacij.
- Zakon uzakonja uporabo psihoterapevtskih metod dela, ki niso podprte z dokazi in s tem ogroža zdravje bolnikom ter nekoristno usmerja javna sredstva, ki bi morala biti porabljena za z dokazi podprte metode zdravljenja telesnih in duševnih bolezni. Na podlagi sistematičnega pregleda smernic NICE, Cochrane Database of Systematic Reviews (CDSR) in APA (Ameriškega združenja psihologov), ugotavljamo, da le 3 izmed 13 dovoljenih pristopov po Zakonu zadostijo dovolj visokim pogojem učinkovitosti in varnosti potrebnim za implementacijo psihoterapevtske metode v zdravstvu.

Ponovno vas pozivamo, da predlog zakona nemudoma umaknete, saj bo v nasprotnem primeru prišlo do številnih tveganj, neželenih zapletov pri zdravljenju in predvsem

številnih strokovnih napak, ki imajo v skrajnem primeru lahko za posledico tudi smrt bolnika. Ocenjujemo, da je nujno, da MZ oblikuje delovno skupino, v katero bodo v vsebinsko pripravo strokovnih doktrin na področju psihoterapije in zdravljenja duševnih bolezni vključeni predstavniki razširjenih kolegijev za otroško in mladostniško psihiatrijo in psihiatrijo, za klinično psihologijo, ter tudi predstavniki razširjenih strokovnih kolegijev ostalih strok, na katerih delo bo vplival bodoči zakon (razširjeni strokovni kolegij za družinsko medicino, pediatrijo, nevrologijo...).

Priloga:

- Priloga 1: Izjava RSK za fizioterapijo

S spoštovanjem,

dr. Tristan Rigler, univ. dipl. psih.,

predsednik RSK za klinično psihologijo v imenu RSK za klinično psihologijo

prof. dr. Blanka Kores Plesničar, dr. med.,

predsednica RSK za psihiatrijo v imenu RSK za psihiatrijo

dr. Marija Anderluh, dr. med.,

predsednica RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo v imenu RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo

izr. prof. dr. Helena Podgornik, spec. med. biok.,

predsednica RSK za laboratorijsko medicino-medicinsko biokemijo v imenu RSK za laboratorijsko medicino-medicinsko biokemijo

Nataša Uranker, univ. dipl. soc. del.,

predsednica RSK za področje socialnega dela v zdravstveni dejavnosti v imenu RSK za področje socialnega dela v zdravstveni dejavnosti

doc. dr. Andreja Trojner Bregar, dr. med.,

predsednica RSK za ginekologijo in porodništvo v imenu RSK za ginekologijo in porodništvo
RSK za anesteziologijo

prof. dr. Tatjana Stopar Pintarič, dr. med.,

predsednica RSK za anesteziologijo in reanimatologijo ter perioperativno intenzivno terapijo v imenu RSK za anesteziologijo in reanimatologijo ter perioperativno intenzivno terapijo

prof. dr. Katarina Šurlan Popovič dr. med.,
predsednica RSK za radiologijo v imenu RSK za radiologijo

prof. dr. Alan Kacin, dipl. fiziot.,
predsednik RSK za fizioterapijo v imenu RSK za fizioterapijo

doc. dr. Aleš Vesnaver, dr. med.,
predsednik RSK za maksilofacialno in oralno kirurgijo v imenu RSK za maksilofacialno in oralno kirurgijo

prof. dr. Janja Pretnar Oblak, dr. med.,
predsednica RSK za nevrologijo v imenu RSK za nevrologijo

izr. prof. dr. Nada Rotovnik Kozjek, dr. med.,
predsednica RSK za klinično prehrano v imenu RSK za klinično prehrano

doc. dr. Katarina Trčko, dr.med.,
predsednica RSK za dermatovenerologijo v imenu RSK za dermatovenerologijo

prof. dr. Metoda Dodič Fikfak, dr. med.,
predsednica RSK za medicino dela, prometa in športa v imenu RSK za medicino dela, prometa in športa

prof. dr. Miha Arnot, dr. med.,
predsednik RSK za nefrologijo v imenu RSK za nefrologijo

izr. prof. dr. Janez Rebol, dr. med.,
predsednik RSK za otorinolaringologijo v imenu RSK za otorinolaringologijo

izr. prof. dr. Irena Oblak, dr. med.,
predsednica RSK za onkologijo v imenu RSK za onkologijo

prof. dr. Nataša Bratina, dr. med.,

predsednica RSK za pediatrijo v imenu RSK za pediatrijo

prim. dr. Božena Kotnik Kevorkijan, dr. med.,

predsednica RSK za infektologijo v imenu RSK za infektologijo

prof. dr. Mitja Kosnik, dr. med.,

predsednik RSK za pnevmologijo v imenu RSK za pnevmologijo

doc. dr. Metka Moharić, dr. med.,

predsednica RSK za fizikalno in rehabilitacijsko medicino v imenu RSK za fizikalno in
rehabilitacijsko medicino

prof. dr. Mojca Globočnik Petrovič, dr. med.,

predsednica RSK za oftalmologijo v imenu RSK za oftalmologijo

izr. prof. dr. Erika Zelko, dr. med.,

predsednica RSK za paliativno medicino v imenu RSK za paliativno medicino

prof. dr. Simona Gaberšček, dr. med.,

predsednica RSK za področje nuklearne medicine v imenu RSK za področje nuklearne medicine

izr. prof. dr. Primož Gradišek, dr. med.,

predsednik RSK za intenzivno medicino v imenu RSK za intenzivno medicino

prof. dr. Zlatko Fras, dr. med.,

predsednik RSK internističnih strok v imenu RSK internističnih strok

dr. Žiga Rotar, dr. med.,

predsednik RSK za revmatologijo v imenu RSK za revmatologijo

dr. Gregor Prosen, dr. med.,

predsednik RSK za urgentno medicino v imenu RSK za urgentno medicino

dr. Andrej Golle, dr. med.,

predsednik RSK za mikrobiologijo in imunologijo imenu RSK za mikrobiologijo in imunologijo

izr. prof. dr. Tomaž Zupanc, dr. med.,

predsednik RSK za patologijo in sodno medicino v imenu RSK za patologijo in sodno medicino

doc. dr. Ivan Kneževič, dr. med.,

predsednik RSK za transplantacijo v imenu RSK za transplantacijo

Alenka Koritnik Dular, mag.farm.,

predsednica RSK za lekarniško farmacijo v imenu RSK za lekarniško farmacijo

Julija Ocepek, dipl. del. ter., MSc OT,

predsednica RSK za delovno terapijo v imenu RSK za delovno terapijo

Darja Kocelj Efremov, dipl. upr. org.,

predsednica RSK za zdravstveno in babiško nego v imenu RSK za zdravstveno in babiško nego

prim. prof. dr. Danica Rotar Pavlič, dr. med.,

predsednica RSK za družinsko medicino v imenu RSK za družinsko medicino

prof. dr. Borut Peterlin, dr. med.,

predsednik RSK za medicinsko genetiko v imenu RSK za medicinsko genetiko

prof. dr. Vesna Zadnik, dr. med.,

predsednica RSK za javno zdravje v imenu RSK za javno zdravje

prim. doc. dr. Dejan Bratuš, dr. med.,

predsednik RSK za urologijo v imenu RSK za urologijo

asist. Primož Poženel, dr. med.,

predsednik RSK za transfuzijsko medicino v imenu RSK za transfuzijsko medicino

doc. dr. Franjo H. Naji, dr. med.,

predsednik RSK za kardiologijo in vaskularno medicino v imenu RSK za kardiologijo in vaskularno medicino

prof. dr. Matjaž Vogrin, dr. med.,
predsednik RSK za ortopedijo v imenu RSK za ortopedijo

Mojca Dreisinger, dr. med.,
predsednica RSK za hematologijo v imenu RSK za hematologijo

doc. dr. Matjaž Horvat, dr. med.,
predsednik RSK za kirurške stroke v imenu RSK za kirurške stroke

prof. dr. Jasmina Primožič, dr. dent. med.
predsednica RSK za zobozdravstvo v imenu RSK za zobozdravstvo

PRILOGA 1:

Izjava Razširjenega strokovnega kolegija za fizioterapijo:

Vsi člani RSK za fizioterapijo podpiramo prizadevanja RSK za klinično psihologijo, da zaščitijo visoke strokovne standarde, ki so porok za učinkovito in varno obravnavo bolnikov z duševnimi motnjami. Nekritično uvajanje novih poklicnih skupin v slovenski zdravstveni sistem, ki v procesu izobraževanja ne pridobijo ustreznih kliničnih kompetenc in ne izvajajo z znanstvenimi dokazi podprte prakse ter za svoje napake ne prevzemajo moralne in pravne odgovornosti, predstavlja erozijo temeljev sistema. Na področju fizioterapije smo že vrsto let soočeni z vrsto novih poklicnih skupin, ki brez preverjenih zdravstvenih kompetenc, ustreznega znanja in kliničnih izkušenj ter brez strokovnega nadzora izvajajo najrazličnejše terapevtske postopke vprašljive učinkovitosti in varnosti. Dolge čakalne dobe in ekonomski pritiski ne smejo in ne morejo biti argument za zniževanje strokovnih standardov zdravljenja, zato je ključno, da se pri spremembah zakonodaje, ki tako temeljno posega v določeno strokovno področje kot Predlog zakona o psihoterapevtski dejavnosti, v prvi vrsti upošteva mnenja pristojnih RSK-je in uveljavljenih strokovnjakov s področja klinične psihologije in psihiatrije, z referencami.

prof. dr. Alan Kacin, dipl. fiziot.

predsednik RSK za fizioterapijo